

1. ULUSLARARASI GÜMRÜK VE TİCARET KONGRESİ AÇILIŞ KONUŞMASI SİMONE KASLOWSKI - TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI 20-22 Mayıs 2021

Sayın Bakanım, Değerli Katılımcılar,

1.Uluslararası Gümrük ve Ticaret Kongresi’nde sizlerle birlikte olmaktan ve salgın sonrası küresel ticaret konusunun ilgili tüm paydaşlar ile ele alınmasından büyük memnuniyet duyuyorum. Bu kıymetli etkinliğin önümüzdeki yıllarda zenginleşerek devam etmesini temenni ediyorum.

Değerli katılımcılar,

Çok açık ki hem toplumlarımız hem ekonomilerimiz çok zor zamanlardan geçiyor. Salgın ve salgının ağırlaştırdığı diğer konular ekonomilerimizi zorluyor, acil ve kolektif yanıtlar verilmesini zorunlu kılıyor. Tüm dünyada aşılama çalışmaları ülkeden ülkeye değişen hızlarla devam ediyor. Salgın öncesine dönüşün maalesef zaman alacağı ve bu süre zarfında da küresel ticaretin olumsuz etkileneceği konusunda bir mutabakat söz konusu. DTÖ’nün Mart ayı sonunda yayınladığı rapora göre dünya ticaretinin 2021’de %8, 2022’de %4 büyümesi bekleniyor ancak tüm bu olumlu rakamlara rağmen küresel toplam ticaretin pandemi öncesi dönemin gerisinde kalacağı düşünülüyor.

OECD’nin Nisan ayında yayınladığı Doğrudan Yabancı Yatırımlar raporuna göre ise küresel doğrudan yatırımlar 2020’de %38 daralarak 2005’ten bu yana en düşük seviyesine geriledi. Aynı çalışma “greenfield investment” olarak tanımladığımız sıfırdan yatırımların gelişmekte olan ülkelere gelişmiş ülkelere göre çok daha sert düştüğünü gösteriyor.

Ekonomide reel göstergelerin yanı sıra beklentilerin önemi hepimizin malumu. Salgının bir süre daha devam edeceği öngörüsü özellikle aşı hızının düşük olduğu ülkelerde talep düşüşüne sebep oluyor. Son dönemlerde tedarikte yaşanan sıkıntılar da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Bunların yanı sıra Süveyş Kanalı’ndaki gemi kazası gibi öngörülemeyen olaylar, hammadde fiyatlarında artış, çip gibi bazı temel girdilerin tedarikinde yaşanan sıkıntılar bu süreçte önemli sorunlar olarak karşımıza çıkıyor. Küresel sorunlar küresel çözümler gerektiriyor.

Bu yıl G20 ve B20 dönem başkanlığı İtalya tarafından yürütülüyor. G20 ülkelerinden önde gelen 26 iş dünyası temsilcisinin üyesi olduğu Uluslararası Danışma Kurulu’nun üyesiyim. Aynı zamanda B20 Ticaret ve Yatırım Görev Gücü’ne de katılım ve katkı sağlıyoruz. Biraz önce değindiğim tüm konular bu platformlar tarafından da ortak çözüm üretme iradesi içinde ele alınıyor. Bununla birlikte iklim değişikliği ile mücadele ve kadının güçlenmesi konularına ayrıca önem veriliyor. TÜSİAD olarak biz de bu alanlarda çalışma ve önerilerimizi paylaşıyoruz.

Bir diğer önemli platform olan ve kural ve kurum bazlı küresel ticaretin belkemiği Dünya Ticaret Örgütü’nün Mart ayında göreve başlayan ilk kadın ve ilk Afrikalı Genel Direktörü’nün bu zorlu dönemde DTÖ’ye gerekli ivmeyi kazandırmasını ümit ediyor, çalışmalarını yakından

takip ediyoruz. Bu yıl Aralık ayında gerçekleştirilecek DTÖ 12. Bakanlar Konferansı'nın ise başarılı ve somut sonuçlarla tamamlanmasını bekliyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Önümüzdeki dönemde küresel ticaretin yönünü bölgesel ekonomik iş birliklerinin ve bu sürecin yasal çerçevesini çizen geniş ya da dar kapsamlı ticaret anlaşmalarının belirleyeceğini öngörüyoruz. COVID-19 salgını sonrasında toparlanma ve tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma hedeflerinin ülkeler ve bölgeler arası rekabeti keskinleştirdiği, yeşil ve dijital dönüşümü önceliklendiren, kapsayıcı yeni ekonomik kalkınma modellerinin geliştirildiği bir dönemdeyiz. Transatlantik, Transpasifik ve Avrasya ekseninde şekillenmekte olan yeni sürdürülebilir kalkınma modeli ve küresel sistemin temel dönüşüm parametrelerinin ülkemiz için hayati önemde olduğunu düşünüyoruz.

Konuşmamın başında DTÖ ve OECD kaynaklarına dayanarak verdiğim rakamlar artık hem yatırım çekmenin hem de ihracat pastasından pay almanın daha zor olduğu bir dönemde olduğumuzu işaret ediyor. Küresel dinamikler ışığında Türk özel sektörünün bu yarışta olumlu ayrışması ve Türk ekonomisinin rekabetçiliğinin pekiştirilmesi için en somut ilerleme alanı ve birincil önceliğin AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncellenmesi olduğuna inanıyoruz.

En büyük ticaret ve yatırım ortağımız olan AB çok kapsamlı bir dönüşüm süreci başlatmış bulunuyor. Çatısını sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda Yeşil Mutabakat ve Dijital Tek Pazar Stratejisi'nin oluşturduğu bu dönüşüm pek çok alana sirayet ediyor. Yeşil ve dijital ikiz geçiş enerji politikalarından ticaret politikasına uzay politikasından sanayi politikasına AB'nin her alanda müktesebatı, ürün ve hizmet standartları, finansman araçları, yenilikçilik programları, yatırım planlamalarının kapsamlı olarak gözden geçirilmesi ve yeniden düzenlenmesi ile sonuçlanıyor.

5 Mayıs'ta AB'nin açık stratejik özerkliğinin pekiştirilmesi ve ikiz dönüşümün sürdürülebilir ekonomik büyümeyi destekleyecek şekilde tasarlanması için oluşturduğu yeni sanayi stratejisi güncellemesi AB'nin bu dönüşümü yakın ortaklarıyla birlikte yürütme iradesini ortaya koyuyor. AB'nin tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi konusunda yakın müttefikleriyle güç ve kaynak birleştirmesi konusunda ABD'nin yanı sıra genişleme ve komşuluk politikası ülkeleri adres olarak gösteriliyor.

Ancak belirlenen dönüşüm gündemi doğrultusunda coğrafi yakınlık avantajının tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi ve kısaltılması süreçlerinde somut bir fırsata dönüştürülmesi kural ve standartlar sisteminde de yakınlığa bağlı. Türkiye'nin bu sistemin içinde öne çıkması için, GB'nin güncellenmesi başta olmak üzere, elbirliği ile hareket edilmesi gereğine inanıyoruz. Zira sanayi standartları, küresel ticaret dengeleri, çevresel ve dijital kurallar bağlamında AB ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin mevcut çerçevede ilerlemesi imkânsız hale geliyor. AB'nin imzaladığı her yeni ticaret anlaşması ile AB pazarı için göreceli avantajımızı kaybediyoruz.

Türk iş dünyası olarak küresel ortaklarımızla temaslarımızda, muadil kuruluşlarımız ve uluslararası finans kuruluşları ile görüşmelerimizde ortaya çıkan net bir fotoğraf var; Türkiye'nin AB kurallar sistemi ile bütünleşmesi ve entegrasyon sürecinde ilerleyen bir ülke

olması sadece AB ortakları değil, Asya'dan Körfez Bölgesi'ne uluslararası yatırımcılar ve ticaret ortaklarımız için de Türkiye'nin cazibesini artıran kilit noktalardan oldu.

Dolayısıyla AB-Türkiye ilişkilerinde yol haritasının en kritik bileşeni ve her iki tarafın ortak çıkarına hizmet edecek en güçlü aracın sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda Gümrük Birliği'nin güncellenmesi olduğuna inanıyoruz. Geçtiğimiz günlerde Dünya Bankası tarafından yayınlanan "Turkey Economic Monitor: Navigating the Waves" başlıklı rapor GB'nin güncellenmesinin hem ticaretten hem de küresel değer zincirlerinden daha büyük kazançlar sağlamamıza yardımcı olacağını bir kez daha teyit ediyor.

Son dönemde AB ile ilişkilerimizde yaşanan olumlu siyasi gündem iradesini memnuniyetle karşılıyor ve önemsiyoruz. AB kurum ve üye ülkelerine somut zeminde hızla ilerleme kararlarının alınması yönünde çağrılarımızı Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope öncelikli olmak üzere AB ortaklarımızla birlikte tüm kanallardan iletiyoruz.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakereleri 2015-2016 döneminde başlasaydı kuvvetle muhtemel şu ana kadar tamamlanmış olurdu. Pandemi dönemine daha rekabetçi, öngörülebilir ve yatırım cazibesi yüksek bir Türkiye olarak girmiş olurduk. Gerek Avrupa Birliği'nden gerekse bizden kaynaklanan sebeplerle bu fırsatı kullanamadık. Tüm dünyanın dönüşüm içinde olduğu bu dönemde artık bu konuda gecikme lüksümüz olmadığına inanıyorum.

Türk özel sektörü olarak bu yönde hedefleri belirlemek ve uygulamaya geçişte seferber olmaya her zaman hazırız.

Hepinize saygı ve selamlarımı iletirken beni bu kongreye davet ettiğiniz için bir kez daha teşekkür ediyorum.